

**Informacija o provedbi Okvirnog zakona
o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini**

Studen, 2016. godine

I UVOD

Prema Programu rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine ima obvezu informirati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o provedbi Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), te je u tu svrhu i izrađena ova Informacija.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na 16. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 11. i 30. oktobra 2007. godine i na 9. sjednici Doma naroda, održanoj 29. oktobra 2007. godine, usvojila Okvirni zakon koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 88/07, od 20. 11. 2007. godine, a stupio je na snagu 21. 11. 2007. godine. Prema Članku 48. Okvirnog zakona, nadzor nad njegovom primjenom vrši Ministarstvo civilnih poslova, dok su nadležne obrazovne vlasti odgovorne za njegovu provedbu.

Usvajanjem Okvirnog zakona formalizirana su osnovna opredjeljenja iz Strateških pravaca razvoja predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu Strategija), koji je usvojilo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 10.2.2005. godine kao prvi dokument strateškog tipa u oblasti obrazovanja. Najznačajnije odredbe ovog dokumenta, pretočene u Okvirni zakon, odnose se na povećanje obuhvata djece predškolskim odgojem, i znatno su poboljšane u odnosu na Strategiju. Naime, pomenutim dokumentom bilo je predviđeno godišnje povećanje obuhvata djece od 5 posto, a Okvirni zakon je uspostavio obvezu predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u godini pred polazak u školu.

Kako je pomenuta Strategija istekla 2010. godine, Ministarstvo civilnih poslova BiH je u suradnji sa nadležnim obrazovnim vlastima, izradilo Informaciju o njenoj provedbi, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo i zadužilo Ministarstvo civilnih poslova da, u suradnji sa nadležnim obrazovnim vlastima, pokrene aktivnosti na izradi novog dokumenta strateškog tipa o daljnjem razvoju predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, koji će se ponuditi Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Radna grupa zadužena za izradu novog strateškog dokumenta je formirana i tijekom 2015. godine intenzivno radila na izradi *Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017-2022*, uz tehničku potporu UNICEF-a, čiji je nacrt sredinom 2016. godine finaliziran, te ga je Ministarstvo civilnih poslova BiH uputilo nadležnim obrazovnim vlastima na mišljenje (proces u tijeku).

II PREGLED PROVEDBE OKVIRNOG ZAKONA O PREDŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

Ministarstvo civilnih poslova BiH zatražilo je od nadležnih ministarstava obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (u daljem tekstu: Agencija), dostavu informacija o provedbi Okvirnog zakona, sa fokusom na pristup, obuhvat i kvalitet predškolskog odgoja i obrazovanja. Od Agencije je, također, zatraženo da dostavi i informaciju o izvršenju obveza iz Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07) u dijelu koji se odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje. Napominjemo da je informacija urađena na osnovu podataka koje smo dobili od nadležnih obrazovnih vlasti i Agencije, te da ni nakon urgencije tražene informacije nismo dobili od Unsko-sanskog ni Srednjobosanskog kantona.

Osiguranje pristupa i povećanje obuhvata predškolskim odgojem i obrazovanjem svoj djeci najznačajniji su prioriteti kada je u pitanju ova razina odgoja i obrazovanja jer je, prema postojećim statističkim podacima, Bosna i Hercegovina pri dnu ljestvice evropskih država u smislu obuhvata djece. U vrijeme usvajanja Strateških pravaca razvoja predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini 2005. godine taj obuhvat je iznosio ispod 8 posto, a danas je oko 15 posto. Što ranija uključenost djece u predškolski odgoj i obrazovanje značajna je iz više razloga, među kojima posebice izdvajamo socijalizaciju djeteta, razvoj zdravstveno-higijenskih i radnih navika. Predškolski odgoj i obrazovanje ima značajnu ulogu ne samo u smislu pripreme djeteta za polazak u školu, nego i u pogledu stimulacije ukupnih potencijala djeteta, što ima pozitivne učinke kroz cijeli život, posebice na području socijalnih i radnih aktivnosti. Aktivnosti kojima se u ranoj dobi potiče razvoj fine motorike pomažu kasnije učenje pisanja, povezivanja riječi i simbola kojima se stvara osnova za uspješno čitanje, razvoj komunikacijskih i socijalnih vještina važnih za ukupan uspjeh kako u školi tako i u kasnijem životu i radu.

Temeljni cilj predškolskog odgoja i obrazovanja, koje treba promatrati kao prvi i integralni dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, je osiguranje optimalnih i jednakih uvjeta da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje svoje pune potencijale i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog, profesionalnog, institucionalnog i vaninstitucionalnog, formalnog i neformalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

1. Provedba Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini od strane nadležnih obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini

Na samom početku ističemo da nije bilo promjena glede usvajanja, odnosno usklađivanja vlastitih zakona sa okvirnim, te da tri kantona: Srednjobosanski kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton i Zapadnohercegovački kanton još uvijek nisu izvršili formalne obveze u tom smislu, iako se i u tim sredinama, prvenstveno uz pomoć donatora i međunarodnih organizacija, radi na povećanju obuhvata i poboljšanju kvaliteta u predškolskom odgoju i obrazovanju.

S tim u svezi može se zaključiti da **obveza donošenja vlastitih zakona usklađenih sa Okvirnim (Članak 51 Okvirnog zakona)** nije u potpunosti ni na vrijeme izvršena, a nadležne obrazovne vlasti iz Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog i Zapadnohercegovačkog kantona kao jedini razlog navode nedostatak potrebnih resursa (financijskih, kadrovskih, prostornih), kao i da već imaju pripremljene nacte novih zakona u potpunosti usuglašeni sa Okvirnim. U slučaju Unsko-sanskog kantona, iako je kantonalni zakon usvojen još 2010. godine, isti se još uvijek ne promjenjuje također zbog nedostatka potrebnih resursa.

U svezi **zabrane diskriminacije (Članak 6. Okvirnog zakona)**, na pitanje ima li svako dijete jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u predškolskom odgoju i obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, sve nadležne obrazovne vlasti ističu da svi zakoni u oblasti obrazovanja, uključujući i one kojima se uređuje predškolski odgoj i obrazovanje, sadrže eksplicitne antidiskriminatorne odredbe, odnosno zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu.

Što se tiče **prava na jezik (Članak 10. Okvirnog zakona)** i uključivanja djeca pripadnika nacionalnih manjina u programe predškolskog odgoja i obrazovanja, i da li se i na koji način vodi računa da se odgojno-obrazovni rad organizira i na jeziku nacionalne manjine (npr.

Romske), nadležne obrazovne vlasti dale su različite odgovore. U nekim sredinama u predškolskim ustanovama nema djece pripadnika nacionalnih manjina– Posavski kanton, Zapadnohercegovački kanton, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), u većini sredina ih ima ali se za njih odgojno-obrazovni rad ne organizira na maternjem jeziku, bilo zbog relativno malog broja te djece ili zbog financijskih razloga (Zeničko-dobojski kanton, Bosansko-podrinjski kanton Goražde, Hercegovačko-neretvanski kanton, Kanton Sarajevo, Kanton 10, te u Republici Srpskoj).

Kada su u pitanju **integracijski programi za djecu sa posebnim potrebama (Članak. 12 Okvirnog zakona)** i uključivanje te djece u predškolske ustanove prema programima koji su prilagođeni njihovim individualnim potrebama, sve nadležne obrazovne vlasti koje su usvojile vlastiti zakon usklađen sa Okvirnim, u isti su inkorporirale i ovu odredbu, s tim da u nekim slučajevima ona uključuje i nadarenu djecu (Posavski kanton). Procjenu psihološkog, mentalnog i socijalnog funkcioniranja, kako bi se izradili individualni programi prilagođeni mogućnostima i sposobnostima djeteta, vrše za tu namjenu formirani stručni timovi koje mogu činiti pedijatar, pedagog, odgajatelj, socijalni radnik, defektolog, logoped i drugi specijalisti po potrebi (neuropedijatar, neuropsihijatar, fizioterapeuti itd.), ali je za manje sredine veliki problem okupiti i financirati rad jednog ovakvog tima. Jedan broj nadležnih obrazovnih vlasti navodi problem nedostatka odgovarajućeg kadra za rad sa djecom s posebnim potrebama (Zeničko-dobojski kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton). Napominjemo da se, prema navodima nadležnih ministarstava, i u sredinama koje još uvijek nisu usvojile vlastite zakone harmonizirane sa Okvirnim, djeca sa posebnim potrebama uključuju u predškolske ustanove prema programima koji su prilagođeni njihovim individualnim potrebama.

U reformskom smislu i radi dostizanja EU standarda i željenog kvaliteta u ovoj oblasti, izuzetno je važna odredba Okvirnog zakona koja se odnosi na uvođenje **obveznog uključivanja djece u predškolsko obrazovanje (Član 16. Okvirnog zakona)** u godini pred polazak u školu.

U većini sredina koje su donijele vlastite zakone usklađene sa Okvirnim, ova odredba je uključena, s tim što u Republici Srpskoj nije riječ o obvezi nego o mogućnosti. Ipak, u manjem broju sredina, iako uključena u zakon, ova obaveza se ne realizira zbog nedostatka resursa (materijalnih, prostornih i kadrovskih). U Tuzlanskom, Zeničko-dobojskom kantonu, Kantonu Sarajevo i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ova odredba je u potpunosti implementirana od 2014-2015. školske godine, u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde od 2015-2016. školske godine, u Kantonu 10 od 2016-2017. školske godine, što znači da je u tim sredinama postignut 100-postotni obuhvat djece predškolskim odgojem i obrazovanjem u godini pred polazak u školu.

Različiti su načini organiziranja uključivanja djece u predškolsko obrazovanje u godini pred polazak u školu: u većini sredina riječ je o 150-180 sati. U onim kantonima koji imaju vlastite zakone usklađene s okvirnim, nastava je organizirana tijekom cijele školske godine, dok je u Republici Srpskoj organizirana neprekidno tijekom najmanje 3 mjeseca u drugom polugodištu školske godine (uglavnom od ožujka do lipnja). Programi se, gdje god je to moguće, izvode u predškolskim ustanovama, a tamo gdje ih nema u školskim ustanovama, u posebno prilagođenim i opremljenim učionicama koje koriste i učenici prvih razreda osnovne škole.

U kantonima koji još nisu donijeli ili uskladili vlastite zakone sa Okvirnim, obveza uključivanja djece u predškolsko obrazovanje u godini pred polazak u školu se ne provodi.

Što se tiče **Zajedničke jezgre programa (Članak 21. Okvirnog zakona)**, Sporazumom o zajedničkoj jezgri cjelovitih razvojnih programa za rad u predškolskim ustanovama propisano je da će se od početka 2009/2010 godine u svim predškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini odgoj i obrazovanje izvoditi na osnovu zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa. Prema navodima nadležnih obrazovnih vlasti, ova se obveza primjenjuje u svim sredinama koje su donijele ili uskladile vlastite zakone sa Okvirnim, dok to nije slučaj u onim kantonima koji to do sada nisu uradili.

Prema navodima nadležnih obrazovnih vlasti, svi su, uključujući i one kantone koji nisu usvojili ili uskladili vlastite zakone sa Okvirnim, usvojili **pedagoške standarde i normative (Članak 25. Okvirnog zakona)**, te uspostavili **obvezu vođenja evidencije i dokumentacije (Članak 39. Okvirnog zakona)**.

Kada je u pitanju **obveza nadležnih obrazovnih vlasti (Članak 43. Okvirnog zakona) da osiguraju sredstva** za nabavku dijela didaktičkog materijala, profesionalno usavršavanje kadrova u predškolskom odgoju i obrazovanju, razvoj predškolskih programa rada, evaluaciju predškolskih programa rada, realizaciju specijaliziranih programa rada, situacija je krajnje različita od jedne do druge nadležne obrazovne vlasti. To je dodatno usložnjeno činjenicom da je predškolski odgoj i obrazovanje u Republici Srpskoj i većini kantona u nadležnosti lokalnih vlasti, a ne ministarstava obrazovanja. Izuzetak je Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, gdje Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u potpunosti financira sve aktivnosti predškolskih ustanova na svom području.

Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton, Bosansko-podrinjski kanton Goražde, Kanton Sarajevo, Kanton 10 i Republika Srpska financiraju nabavu dijela didaktičkog materijala, profesionalno usavršavanje kadrova u predškolskom odgoju i obrazovanju, razvoj predškolskih programa rada, evaluaciju predškolskih programa rada, realizaciju specijaliziranih programa rada i slično, te financiraju obvezno uključivanja djece u predškolsko obrazovanje u godini pred polazak u školu.

Posavski i Hercegovačko-neretvanski kanton se, prema navodima nadležnih obrazovnih vlasti, sukladno mogućnostima uključuju u financiranje aktivnosti predškolskog odgoja i obrazovanja.

Što se tiče **donošenja programa odgojno-obrazovnog rada (Članak 53. Okvirnog zakona)** i metodologija izrade godišnjeg programa rada predškolske ustanove, sukladno Okvirnom zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, situacija se razlikuje od sredine do sredine. Ovu obvezu su, prema navodima nadležnih ministarstava obrazovanja, ispunili Republika Srpska, Posavski kanton, Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton, Bosansko-podrinjski kanton Goražde, Kanton Sarajevo i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine.

U nekim slučajevima su i kantoni koji još nisu donijeli ili uskladili vlastite zakone sa Okvirnim donijeli su programe odgojno-obrazovnog rada i metodologiju izrade godišnjeg programa rada predškolske ustanove sukladno Okvirnom zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Hercegovačko-neretvanski kanton), a oni koji imaju vlastiti zakon još uvijek nisu (Kanton 10). Zapadnohercegovački kanton također nije ispunio ovu obvezu.

Tabela br. 1. - Pregled dinamike usvajanja zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini

R. br.	Entitet/Kanton/Distrikt	Datum donošenja Zakona	Novine i datum objavljivanja Zakona	Datum stupanja na snagu
1.	Republika Srpska	26.11.2008. godine	„Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/08 od 18.12.2008. godine	26.12.2008. godine
2.	Unsko-sanski kanton	12.05. i 14.05. 2010. godine	„Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 8/2010 od 10.06.2010.	Nije stupio na snagu ¹
3.	Posavski kanton	04.12.2008. godine	„Narodne novine Posavskog kantona“, broj 8/08 od 04.12.2008. godine	12.12.2008. godine
4.	Tuzlanski kanton	3.10.2009. godine	„Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj 12/09 od 10.11.2009. godine	18.11.2009. godine
5.	Zeničko-dobojski kanton	23.06.2010. godine	„Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10 od 15.07.2010. godine	23.07.2010. godine
6.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	29.12.2009. godine	„Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj 15/09 od 29.12.2009. godine	30.12.2009. godine
7.	Srednjobosanski kanton ²	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona pokrenulo je još 2012. godine proceduru donošenja vlastitog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju koji je, prema navodima iz Ministarstva, usklađen sa Okvirnim.	-	-
8.	Hercegovačko-neretvanski kanton	Prema navodima iz Ministarstva, u tijeku je usuglašavanje zakonskih odredbi sa Okvirnim zakonom.	-	-
9.	Zapadnohercegovački kanton	Još nije usvojen vlastiti zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju usklađen s Okvirnim zakonom. U programu rada Skupštine	-	-

¹ Podatak iz 2015. godine

² Podatak iz 2015. godine

		Zapadnohercegovačkog kantona, za 2016. godinu planirana je izrada Nacrta zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju		
10.	Kanton Sarajevo	24.07.2008. godine	„Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 26/08 od 24.07.2008. godine. Izmjena: „Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 21/09 od 08.07.2009. godine	16.07.2009. godine
11.	Kanton 10	13.10.2009. godine	„Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 09/09	28.11.2009. godine
12.	Brčko distrikt BiH	28.02.2007. godine	„Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj 13/07 od 27.04.2007. godine I izmjena: „Službeni glasnik Brčko Distrikta“, broj 19/07, II izmjena: „Službeni glasnik Brčko Distrikta“, broj 39/08, III izmjena: „Službeni glasnik Brčko Distrikta“, broj 21/10	05.05.2007. godine

2. Provedba Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini od strane Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

U cilju izvršenja obveza koje proizilaze iz Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH i Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, u svom odgovoru Ministarstvu civilnih poslova BiH, Agencija navodi da je poduzela niz aktivnosti, među kojima izdvajamo:

- Pokretanje empirijskog istraživanja pod nazivom „Analiza potreba za stalnim stručnim usavršavanjem i profesionalnim razvojem odgajatelja djece predškolskog uzrasta u Bosni i Hercegovini“ u cilju analize stanja i utvrđivanja prioriteta za poduzimanje aktivnosti u ovoj oblasti, što je rezultiralo izvješćem pod nazivom „Analiza potreba odgajatelja za stalnim stručnim usavršavanjem i profesionalnim razvojem“ koje je predstavljeno na konferenciji u rujnu 2016.godine.
- Sudjelovanje u radu radne skupine za izradu Platforme razvoja predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2017-2022; sudjelovanje u radu radne skupine za obuku nastavnika i izradu standarda zanimanja za odgajatelje u okviru EU projekta Razvoj kvalifikacijskog okvira za opće obrazovanje; sudjelovanje u radu Vijeća za djecu, odnosno stručnog tima koji radi na izradi operativnih planova i provedbi mjera u okviru Akcijskog plana za djecu BiH 2015-2018 za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u cilju ostvarivanja prava djeteta.

III AKTIVNOSTI MINISTARSTVA CIVILNIH POSLOVA NA USVAJANJU NOVOG DOKUMENTA STRATEŠKOG TIPA U OBLASTI PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Nakon što su Strateški pravci razvoja predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini (koje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo 10.2.2005. godine kao prvi dokument strateškog tipa u oblasti obrazovanja uopće) istekli 2010. godine, Ministarstvo civilnih poslova BiH je, u suradnji sa nadležnim obrazovnim vlastima, izradilo Informaciju o provedbi istih. Vijeće ministara BiH je ovu Informaciju usvojilo 2013. godine i zadužilo Ministarstvo civilnih poslova da, u suradnji sa nadležnim obrazovnim vlastima, pokrene aktivnosti na izradi novog dokumenta strateškog tipa o daljnjem razvoju predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, koji će se ponuditi Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Radna skupina zadužena za izradu novog strateškog dokumenta je formirana i tijekom 2015. i u prvoj polovici 2016. godine intenzivno je radila na izradi *Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2017-2022*, uz tehničku potporu UNICEF-a. Nacrt je sredinom 2016. godine finaliziran, te ga je Ministarstvo civilnih poslova uputilo nadležnim obrazovnim vlastima na mišljenje (proces u tijeku).

Jedan od opštih ciljeva novog dokumenta je pozicionirati predškolski odgoj i obrazovanje kao prvi i integralni dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a kao pet specifičnih ciljeva dateljno su obrađeni: Povećanje obuhvata djece predškolskim odgojem i obrazovanjem; osiguranje kvaliteta predškolskim odgojem i obrazovanjem; Osiguranje redovnog financiranja; Jačanje inkluzije i Senzibilizacija društva za značaj predškolskog odgoja i obrazovanja. Međunarodni recenzenti nacrta *Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2017-2022*, koji su inače priznati stručnjaci UNICEF-a, izuzetno pohvalno su ocijenili ovaj dokument.

Usvajanje ovog dokumenta preduvjet je za osiguranje eventualnih međunarodnih donatorskih sredstva za pomoć kvalitetnom i kontinuiranom razvoju predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, prema EU standardima u ovoj oblasti.

S obzirom na opću ekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini, te činjenicu da su, sa izuzetkom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u većini sredina u formalno-pravno i financijsko funkcioniranje ove oblasti uključeni i lokalna zajednica, ali i nadležna ministarstva obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, bez osiguranja donatorskih sredstava ne bi bilo moguće osigurati ni povećanje obuhvata ni standarda kvaliteta predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, što su dva glavna strateška opredjeljenja Bosne i Hercegovine u predškolskom odgoju i obrazovanju.

IV SAŽETAK

U odnosu na prošlogodišnju Informaciju o provedbi Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, u dijelu koji se odnosi na donošenje ili usklađivanje vlastitih zakona nadležnih obrazovnih vlasti sa Okvirnim, nije bilo promjena: Srednjobosanski i Hercegovačko-neretvanski i Zapadnohercegovački kanton još uvijek nisu donijeli vlastite zakone o predškolskom odgoju i obrazovanju, a Unsko-sanski kanton nije počeo njegovu provedbu. Sukladno odredbi Članka 51. Okvirnog zakona, a koja se odnosi na obvezu usklađivanja zakona ostalih razina vlasti sa Okvirnim zakonom, poduzete su određene aktivnosti, koje nisu u potpunosti ni u zadatim rokovima izvršene. Prema navodima nadležnih

obrazovnih vlasti, glavna prepreka donošenju i usklađivanju vlastitih, ali i potpunoj i kvalitetnoj provedbi Okvirnog zakona je nedostatak resursa za njegovu provedbu (financijskih, kadrovskih i prostornih).

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje je realizirala određeni broj aktivnosti u cilju izvršenja obveza koje proizilaze iz Okvirnog, kao i Zakona o Agenciji, u dijelu koji se odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje.

Na osnovu ranijeg zaključka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, radna skupina zadužena za izradu novog strateškog dokumenta u oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja je formirana i tijekom 2015. i u prvoj polovici 2016. godine intenzivno je radila na izradi *Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2017-2022*, uz tehničku potporu UNICEF-a. Nacrt je sredinom 2016. godine finaliziran, te ga je Ministarstvo civilnih poslova uputilo nadležnim obrazovnim vlastima na mišljenje (proces u tijeku). Usvajanje ovog dokumenta preduvjet je za osiguranje eventualnih međunarodnih donatorskih sredstva za pomoć kvalitetnom i kontinuiranom razvoju predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, prema EU standardima u ovoj oblasti.

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine je prikupilo i analiziralo informacije nadležnih obrazovnih vlasti i Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH, te vlastitih aktivnosti u svezi provedbe Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, i na temelju toga izradilo je Informaciju o provedbi Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini. Imajući u vidu naprijed navedeno predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja ove informacije donese sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se Informacija o provedbi Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine konstatira da obveza usaglašavanja, odnosno donošenja vlastitih zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju sukladno Okvirnim zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini od strane nadležnih obrazovnih vlasti nije izvršena u potpunosti ni u zadanom roku.
3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine apelira na nadležne obrazovne vlasti Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadnohercegovačkog kantona da u što kraćem roku donesu vlastite zakone o predškolskom odgoju i obrazovanju, te poziva Vladu i nadležno ministarstvo obrazovanja Unsko-sanskog kantona da omoguće uvjete za provođenje Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju Unsko-sanskog kantona, usvojenog još 2010. godine.
4. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine apelira na nadležne obrazovne vlasti da u suradnji sa Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine u što kraćem vremenskom roku usuglase novi dokument strateškog tipa za predškolski odgoj i obrazovanje u Bosni i Hercegovini sukladno zaključku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 43. sjednice, održane 26. marta 2013. godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 32/13).

5. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine apelira na obrazovne i druge nadležne vlasti da, sukladno Okvirnom zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, što prije osiguraju uvjete za provedbu programa obveznog predškolskog odgoja i obrazovanja u godini pred polazak u školu.
6. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine očekuje od Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine nastavak izvršenja obveza proizašlih iz Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini.
7. Zadužuje se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine da Informaciju o provedbi Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, sa usvojenim zaključcima, dostavi nadležnim entitetskim i kantonalnim ministarstvima i skupštinama i Odjelu za obrazovanje u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Skupštini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, na nadležno postupanje.